

PANIC BUTTON

ΔΗΛΑΔΗ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ

Με αφορμή τις δύο τελευταίες δολοφονίες γυναικών που είδαν το φως της δημοσιότητας, κάθε λογής κρατικοί ειδήμονες υποστήριξαν ότι τα αστυνομικά μέτρα δεν επαρκούν και χρειάζονται ενίσχυση. Τι σημαίνει όμως αυτό; Θα αναρωτιέται καμία, από πότε η αστυνομία, το κράτος και τα αφεντικά μας ενδιαφέρονται για το καλό των γυναικών;

Ε, λοιπόν, ποτέ το κράτος δεν ενδιαφέρθηκε για το καλό κανενός. Το κράτος ενδιαφέρεται για την παραγωγή και διαχείριση της εργατικής δύναμης. Οι μηχανισμοί που μας παρουσιάζονται ως «προστασία» αφορούν ακριβώς την οργάνωση αυτής της διαχείρισης.

Με αυτούς τους μηχανισμούς εξοικειωνόμαστε συστηματικά από το 2020, δηλαδή απ' την περίοδο της απαγόρευσης κυκλοφορίας. Όχι τυχαία. Με την εντολή «μένουμε σπίτι», το κράτος έδειξε το δρόμο για το κλείσιμο των γυναικών στην οικογένεια, δηλαδή την ένταση της αναπαραγωγικής εργασίας που καλούνται να κάνουν μέσα σ' αυτήν. Η πειθάρχηση των γυναικών σ' αυτήν την εργασία δεν αποτελεί μία απλή υπόθεση. Αντιθέτως, απαιτεί μόλιση βία. Βία που οργανώνεται μέσα από μηχανισμούς επιτήρησης και πειθάρχησης των γυναικών.

Το κράτος, δηλαδή, μπορεί απ' τη μία να παράγει και να οργανώνει τη βία κατά των γυναικών και, την ίδια στιγμή, να παρουσιάζεται ως αυτόκλητος σωτήρας τους. Πράγμα το οποίο μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαντάζει παράδοξο, όμως καθόλου τέτοιο δεν είναι. Η διαχείριση των εργατριών γυναικών ως «θυμάτων» που χρήζουν «κρατικής προστασίας» αποτελεί ένα μέσο υποτίμησης της εργατικής τους δύναμης. Αυτή η υποτίμηση πραγματοποιείται μέσα από στρατηγικές καταγραφής και κατηγοριοποίησης των εργατριών γυναικών.

Στρατηγικές οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν από γραμμές καταγγελιών και γραφεία καταπολέμησης της ενδοοικογενειακής βίας μέσα στα αστυνομικά τμήματα, μέχρι την εφαρμογή panic button και τις δομές «φιλοξενίας» κακοποιημένων γυναικών.

Αξίζει εδώ να τονίσουμε ότι οι γραμμές καταγγελιών που προπαγανδίστηκαν με κάθε τρόπο από τον Μάρτιο του 2020 δεν απευθύνονται στις γυναίκες. Αντιθέτως, απευθύνονται στους απανταχού ρουφιάνους, δίνοντάς τους ένα ακόμη εργαλείο να φέρνουν την αστυνομία στα σπίτια μας. Έτσι, οι περισσότεροι έλεγχοι από την αστυνομία για την εξιχνίαση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας γίνονται μετά από κάποια ανώνυμη καταγγελία. Η διαχείριση και διερεύνηση αυτών των καταγγελιών διεξάγεται από τα γραφεία καταπολέμησης της ενδοοικογενειακής βίας. Μπορούμε να φανταστούμε πως τα τελευταία χρόνια μέσα σ' αυτά τα γραφεία πέφτει μόλιση δουλειά για την χαρτογράφηση του προφίλ των «θυμάτων-γυναικών» και των βίαιων οικογενειών, τη δημιουργία στατιστικών και τη χαρτογράφηση γειτονιών ως αυξημένης επικινδυνότητας.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ PANIC BUTTON
1.686 δικαιούχοι
466 εγγράφηκαν
47 την ενεργοποίησαν

ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΣ/ΚΗ
23/3/2023 Ε.Ο.Σ. 31/1/2023

ΕΡΤ
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΥΠΟΥ ΕΛ.ΑΣ. ΓΙΑ ΤΟ «PANIC BUTTON»
ΚΡΥΦΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ - ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΤΕΙ ΑΠΟ ΑΛΛΟ ΑΤΟΜΟ

Τα στατιστικά για τους πρώτους μήνες πιλοτικής εφαρμογής του panic button. Μην εκπλαγείτε αν σε λίγο καιρό τα στατιστικά παρουσιάζουν αυξημένο τον αριθμό των «δικαιούχων» και συνοδεύονται με λιοδωρία όσων εξ αυτών δεν το ενεργοποίησαν.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΦΑΡΕΤΡΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ: ΤΟ PANIC BUTTON

Πέρα όμως απ' τις ανώνυμες καταγγελίες, η διαχείριση των εργατριών γυναικών ως θυμάτων έχει ενισχυθεί τα τελευταία χρόνια από νέες τεχνολογίες. Εδώ θα ασχοληθούμε με την εφαρμογή του panic button, η οποία δημιουργήθηκε από την εταιρεία Vodafone για λογαριασμό της ελληνικής αστυνομίας. Ας δούμε πως λειτουργεί.

Καταρχάς, δεν πρόκειται για μια εφαρμογή που μπορεί καμία να κατεβάσει έτσι απλά στο κινητό της. Χορηγείται από αστυνομικά τμήματα και συμβουλευτικά κέντρα του δικτύου Δομών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας με την παροχή ενός εξειδικευμένου κωδικού χρήσης.

Πέρα απ' τον κωδικό χρήσης, για την είσοδο στην εφαρμογή απαιτείται η συμπλήρωση στοιχείων όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο, αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (ΑΜΚΑ).

Κατόπιν, ζητούνται συγκεκριμένες πληροφορίες που έχουν να κάνουν με την διερεύνηση του παράγοντα επικινδυνότητας: ύπαρξη ιστορικού περιστατικών κακοποίησης, ένδειξη ύπαρξης τέκνων, ένδειξη εγκυμοσύνης, ένδειξη ύπαρξης ιστορικού εξαρτήσεων από ουσίες, ένδειξη ύπαρξης ιστορικού ψυχολογικών διαταραχών, ένδειξη κατοχής όπλου. Οι τελευταίες τρεις ενδείξεις αφορούν τον «θύτη».

Ευθύς εξαρχής η διατύπωση αυτών των «ενδείξεων» παράγει μία σειρά από κατηγοριοποιήσεις εντός των κοινωνικών σχέσεων των γυναικών βάσει του κατά πόσο κρίνονται ως «επικίνδυνες», νομιμοποιώντας έτσι την οργάνωση συγκεκριμένων πολιτικών διαχειρίσεώς τους.

Οπότε, το panic button αποτελεί μια τεχνολογία που, με πρόφαση την προστασία, αποσκοπεί στην καταγραφή και κατηγοριοποίηση των εργατριών γυναικών ως θυμάτων ή δυνάμει θυμάτων. Τα στοιχεία που συλλέγονται, συγκεντρώνονται σε βάσεις δεδομένων στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Ας επιστρέψουμε τώρα στο πώς διεξάγεται ο δημόσιος διάλογος με αφορμή την πρόσφατη επικαιρότητα. Αυτός ο διάλογος περιστρέφεται γύρω από την ανάγκη ενίσχυση του ρόλου και των εργαλείων ανίχνευσης περιστατικών κακοποίησης της ελληνικής αστυνομίας. Τι σημαίνει όμως αυτό;

Με αφορμή τη δολοφονία στο Μενίδι, η δημόσια συζήτηση στράφηκε στο ότι ενώ ακολουθήθηκε όλη η τυπική διαδικασία και η γυναίκα ενημερώθηκε για τη δυνατότητα μεταφοράς της σε δομή φιλοξενίας μακριά από τον κακοποιητή της, η ίδια αρνήθηκε αυτήν τη δυνατότητα. Εννοώντας ότι αν η γυναίκα είχε δεχθεί, ίσως να μην είχε δολοφονηθεί. Μήπως, λοιπόν, τα μέτρα διαχείρισης των γυναικών θα πρέπει να λαμβάνονται υποχρεωτικά για το «καλό τους»;

Αυτό το αίτημα διατυπώθηκε με ιδιαίτερη ένταση από αριστερούς και δεξιούς ρουφιάνους. Αίτημα το οποίο συνοδεύτηκε απ' το επιχείρημα ότι οι γυναίκες-θύματα, λόγω της κατάστασης στην οποία έχουν βρεθεί, δεν είναι σε θέση να εκτιμήσουν τον κίνδυνο και να λάβουν σωστές αποφάσεις (sic). Οπότε, για το καλό τους, σύμφωνα με έναν ρουφιανοδημοσιογράφο που τοποθετείται συχνά για ζητήματα «προστασίας των γυναικών»:

δεν αρκεί να προσφέρεται η προστασία. Για την ακρίβεια, η προσφορά από μόνη της δεν εγγυάται τίποτα. Πρέπει εκείνος που έχει ανάγκη την προστασία να ξέρει πώς, πότε και γιατί τη χρειάζεται. Πρέπει να είναι σε θέση να τη δεχτεί χωρίς περαιτέρω σκέψη. (...) Τα Panic Buttons και οι σχετικές υπηρεσίες δεν έχουν κανένα νόημα εάν το θύμα δεν ακούσει από υπεύθυνα χείλη την άβολη αλήθεια: Θα σε σκοτώσει. Δέξου κάθε βοήθεια που μπορείς να λάβεις, γιατί θα σε σκοτώσει.¹

Δεν είναι να πέφτουμε απ' τα σύννεφα. Όπως είπαμε, οι μηχανισμοί που παρουσιάζονται ως «προστασία» των γυναικών, στην πραγματικότητα αφορούν την καταγραφή και διαχείριση της εργατικής τους δύναμης. Διαχείριση η οποία διεξάγεται με κλιμακούμενη βία όσο το κράτος οργανώνει τη συμμετοχή του στο εμπόλεμο τοπίο των διακρατικών ανταγωνισμών. Όσο περνάει ο καιρός, οι τεχνολογίες και τα εργαλεία που επιστρατεύονται γι' αυτήν τη διαχείριση θα συνοδεύονται από αυξημένους βαθμούς υποχρεωτικότητας και θα αφορούν όλο και μεγαλύτερα κομμάτια της εργατικής τάξης. Ήδη, με πρόσημα την προστασία των ανηλίκων, τα αφεντικά μας συζητάνε τη χρήση του panic button στα σχολεία.²

1. Άρης Αλεξανδρής, «Όλα για το τίποτα», *Καθημερινή*, 19/05/2024.

2. «Panic Button: το νέο 'όπλο' κατά της βίας ανηλίκων στα κινητά των μαθητών.-Η ΕΛ.ΑΣ. θα λαμβάνει το στίγμα της τοποθεσίας του παιδιού», *parapolitika.gr*, 18/05/2024.